

TALLINNA HUVIKESKUS KULLO

Käsitööarmastajate huviring

I Üldosa
Õppeaja kestvus: 1-2 õppeaastat, vastavalt õpilase soovile Maht tundides: 6 tundi nädalas, 222 tundi õppeaastas Õppekeel: eesti keel, vene keel Õppevormid ja meetodid: õppetund (praktilised tööd ja teooria), näitused, näituste külastamine Vastuvõtutingimused: huvi ja õpimotivatsiooni olemasolu Õppevaldkond: muusika ja kunst Lisained: - Dokument lõpetamisel: õppeaasta lõpus väljastatakse tunnistus
II Õppe-ja kasvatustöö eesmärgid
<p>Käsitööarmastajate ring toetab rahvusliku ja paikkondliku identiteedi kujunemist, rahvuskultuuri säilimist ja järjepidevust. Seega on tehnoloogiate õppimise kõrval olulisel kohal teadmised meie kultuuriloost, kohalikust ajaloo; kirjeldused kuidas neid samu esemeid valmistasid meie esivanemad, kust saadi materjale, millised olid kaunistusviisid ja millist tähendust omasid kasutatud ornamendid.</p> <p>Kuna käsitööoskuste edasiandmise järjepidevus peredes on vahepeal katkenud, siis on käsitöö õppekava eesmärgiks seda lünka täita - kasvatada kultuuriteadlikku kodanikku ja anda eluks vajalikud praktilised oskused.</p>
<u>Eesmärgid:</u>
<ul style="list-style-type: none">• loova mõtlemise, eneseväljendusjulguse ja algatusvõime ergutamine• ilumeele ja isikupärase väljendusoskuse arendamine• motoorsete võimete arendamine• praktiliste, igapäevaeluks vajalike oskuste õpetamine• kultuuritraditsioonide tutvustamine ja pärandtehnoloogiate õpetamine• kaasaegse tehnoloogia kasutamise õpetamine• tahtejõu kasvatamine, järjekindluse ja keskendumisvõime arendamine• kriitikameele arendamine ja tolerantsuse kasvatamine• kunstielamuste ja meelelahutuse pakkumine, tundeelu rikastamine• kujundilise ja ruumilise mõtlemise arendamine• huvi äratamine ümbritsevate visuaalsete nähtuste vastu• korraarmastuse ja korrektsuse õpetamine• säästva ja hooliva ellusuhtumise kujundamine• ohutusnõuete õpetamine ja nende järgimise vajalikkuse teadvustamine
III Õppetöö sisu
Õppeprotsess jaguneb kolmeks osaks: 1. Teooria 2. Tööülesannete selgitamine ja õigete töövõtete demonstreerimine 3. Iseseisev töö õpetaja juhendamisel koos kontrollimise ning tagasiside andmisega Praktilisi töid teostades kombineeritakse õpetatavaid tehnoloogiaid omavahel.

I Sissejuhatavad tunnid

- Lühikene ülevaade käsitöö arengu peamistest etappidest
- Käsitöö tähendus ajaloos
- Ringi sisekord
- Õpilase käitumisreeglid tänavatel ja Tallinna Huvikeskuses Kullo

II Tikkimine

Teemad esimeses astmes:

- Materjalid: paber, jute, villane kangas
- Töövahendid: õmblusnõel, sukanõel, naaskel, käärid, pliats, kangamarker
- Tikkimise eeltööd: mustri ülekandmine riidele või paberile
- Pisted: eelpiste, sämppiste, ristpisted
- Tikandid: eelpistetikand, ristpistetikand, vabatikand
- Tikandi viimistlemine: aurutamine

Teemad teises astmes:

- Materjalid: riidematerjalid ja nendega sobivad tikkimislõngad ja -niidid, abikangad ja -materjalid (jute)
- Töövahendid: õmblusnõelad, sõrmkübar, käärid, raam, pliatsid
- Tikkimise eeltööd: mustri ülekandmine riidele, riide raamipanek, tööproov
- Pisted: eelpiste, tikkpiste, sämppiste, ristpisted, ahelpisted, linnusilmapiste, tähepiste, madalpiste, mähkpiste
- Tikandid: eelpistetikand, varspistetikand, madalpistetikand, ristpistetikand, ahelpistetikand, lilltikand
- Rahvuslik tikand
- Tikandi viimistlemine: aurutamine

III Heegeldamine

Teemad esimeses astmes:

- Materjalid ja neile vastavad töövahendid: erineva jämedusega heegelnõelad ja lõngad ning muud materjalid
- Näppudega heegeldamine
- Heegelnõela hoidmine
- Põhisilmused: algsilmus, ahelsilmus, kinnissilmus
- Edasi-tagasi heegeldamine, üleminek ühelt heegelrealt teisele, heegeldise lõpetamine
- Kahe või enama värvi lõngaga heegeldamine
- Heegelääris: ääristamine kinnissilmustega, nurk

Teemad teises astmes:

- Materjalid ja neile vastavad töövahendid: erineva jämedusega heegelnõelad ja lõngad ning muud materjalid
- Heegelnõela hoidmine
- Põhisilmused: algsilmus, ahelsilmus, kinnissilmus, tingmärgid
- Sambad: poolsammas, ühekordne sammas, kahekordne sammas, tingmärgid
- Tuletatud silmused: ristsammas, nupp, tingmärgid
- Silmuste kasvatamine ja kahandamine, sammaste grupikahandus, tingmärgid
- Edasi-tagasi heegeldamine, üleminek ühelt heegelrealt teisele, heegeldise lõpetamine
- Pitsilised heegelkirjad
- Kahe või enama värvi lõngaga heegeldamine
- Heegelääris: ääristamine kinnissilmustega, nurk ja tipp
- Ääre- ja vahepitsid: üherealised, kaherealised ja eri värvi lõngadega ääre- ja vahepitsid

- Ringheegeldamine: ring, ovaal, ruut
- Heegeldatud esemete hooldamine: pesemine, venitamine, kuivatamine, raamis kuivatamine

IV Silmuskudumine

Teemad esimeses astmes:

- Materjalid ja mõisted: viht, kera, tokk, lõng
- Töövahendid: vardad; varraste ja lõnga sobivus
- Ohutus kudumisel
- Silmuste moodustamine – kudumine
- Algsilmuste loomine ühe lõngaga
- Parempidiste silmuste kudumine
- Pahempidiste silmuste kudumine
- Ääresilmused
- Silmuste mahakudumine
- Põhikoed: ripskude, parempidine kude
- Vigade parandamine: üleshargnenud silmused, valesti kootud silmused
- Töö viimistlemine

Teemad teises astmes:

- Materjalid ja mõisted: viht, kera, tokk, lõngavöö, heie, lõng, harutatud lõng, riideribad
- Töövahendid: pikad vardad, ringvardad, sukavardad, varda numbri määraja, silmuste hoidikud
- Varraste ja lõnga sobivus
- Ohutus kudumisel
- Silmuste moodustamine – kudumine
- Algsilmuste loomine ühe lõngaga
- Algsilmuste moodustamine kahe lõngaga
- Parem- ja pahempidiste silmuste kudumine
- Ääresilmused
- Silmuste kasvatamine, kahandamine ja mahakudumine
- Põhikoed: ripskude, parempidine kude, pahempidine kude, kirjamine, roosimine
- Narmaste kudumine
- Tingmärgid, koekiri
- Tööproov
- Ringselt kudumine
- Vigade parandamine: üleshargnenud silmused, valesti kootud silmused
- Töö viimistlemine
- Kudumite hooldamine

V Kangakudumine, gobeläänpõime

Teemad esimeses astmes:

- Mõisted: kangas, rakendus, kangakiri, niietus, tallamine, sidus, lõim, koelõng
- Kudumisvahendid: lihtteljed, gobelääniraamid
- Töövahendid: suga, niied, kangareha, käärpuud, kangapingutaja, süstikud, nõörid
- Materjalid: villane, ribadeks lõigatud taaskasutusmaterjal
- Käärimine: käärimise jälgimine, tööprotsessi mõistmine
- Lõime panek kangastelgedele: jälgimine, tööprotsessi mõistmine
- Lõime panek raamile
- Siduse tegemise jälgimine

- Kudumine, põimimine
- Kavandi järgi põimimine
- Lihtkangad: algkangas
- Põimkangad: kaaspõime, rüü
- Maalilise pinna saavutamine koematerjaliga
- Järeltööd pärast kanga mahavõtmist

Teemad teises astmes:

- Mõisted: kangas, rakendus, kangakiri, nietus, tallamine, sidus, lõim, koelõng
- Kudumisvahendid: lihtteljed, kirikangasteljed, gobelääniraamid
- Töövahendid: suga, niied, kangareha, käärpuud, kangapingutaja, süstikud, nõörid
- Materjalid: puuvillane, villane, linane, siidlõng, ribadeks lõigatud vanad riidesemed
- Käärimine: käärimise jälgimine ja abistamine
- Lõime panek kangastelgedele: töögrupis osalemine ja abistamine
- Lõime panek raamile
- Siduse tegemise jälgimine, teooria tutvustamine
- Kudumine, põimimine
- Kavandi järgi põimimine
- Lihtkangad: algkangas
- Topeltkangad: õõskangas,
- Põimkangad: kaas-, naast-, pärl-, rüü
- Maalilise pinna saavutamine koematerjaliga
- Järeltööd pärast kanga mahavõtmist

VI Viltimine

Teemad esimeses astmes:

- Villa saamislugu
- Töövahendid: kraasid, viltimisnõelad, poroloon või hari nõelviltimise aluseks, vormid
- Materjal: villavatt, villaheie, villane kangas, taaskasutatavad villased esemed
- Villa kraasimine
- Kuivviltimine – nõelviltimine
- Villasele aluskangale viltimine, villamaal

Teemad teises astmes:

- Viltimise ajalugu, villa töötlemine Eestis ja mujal
- Töövahendid: spetsiaalne alus või vett-taluv laud, plast vm vett-taluv materjal lõike jaoks, käärid, pesuseep, kausid, rull, pihustipudel, viltimisnõelad, poroloon või hari nõelviltimise aluseks, vormid
- Materjal: villavatt, villaheie, villane lõng, villasisaldusega efektlõngad, villane kangas, siid vm õhuke kangas, pits, taaskasutatavad villased esemed
- Märgviltimine – massaažitehnika
- Tasapinnaline töö: pildi kihid, tüll abivahendina, viltimine
- Ruumiline ese: lõike tegemine (kokkumineku protsendi arvestamine), villakihtide moodustamine, viltimine, pesemine, tööle vormi andmine
- Märgviltimine – rullviltimine
- Villakihtide moodustamine
- Töö rulliks keeramine, kinnitamine, rullimine
- Pesemine, tööle vormi andmine
- Kuivviltimine – nõelviltimine
- Villasele aluskangale viltimine, villamaal

- Ruumilise eseme viltimine: detailide valmistamine, detailide ühendamine

VII Suveniiride ja pehmete mänguasjade valmistamine

VIII Näituse kujundamine

VIII Teemalaagrid, õpitoad

IV Oodatavad õpitulemused

Käsitöö õppekava läbinud õpilane:

- Tunneb pärimustehnoloogiate ajaloolist tausta ja kultuuritraditsioone
- Oskab kasutada lihtsamaid lõikeid
- Genereerib loovalt ideid
- Tutvustab enda ideid teistele
- Pakub tehnilisi ja kunstilisi lahendusi ideede teostamiseks
- Valib sobivad materjalid ja vahendid idee teostamiseks
- Käsitseb oskuslikult käsitöös kasutatavaid töövahendeid ja materjale
- Omab ülevaadet kodukoha ja Eesti kultuuritraditsioonidest
- Tunneb eakohaseid pärandtehnoloogilisi töövõtteid ja oskab neid praktikas kasutada
- Oskab kasutada tehnoloogiapõhiseid töövahendeid
- Viib alustatud tegevuse lõpule vastavalt eesmärgile ja kavandile
- Töötab iseseisvalt suulise ja/või kirjaliku tööjuhendi järgi
- Võrdleb antud kriteeriumite alusel enda ja teiste töid
- Oskab analüüsida enda ja teiste poolt valmistatud töid
- Oskab anda konstruktiivset kriitikat ja on salliv erinevuste suhtes
- Huvitub näituste külastamisest ja näitustel osalemisest
- Osaleb oma panusega ühistes ettevõtmistes
- Kavandab ja loob omaloomingulisi esemeid
- Kasutab oma töödes inspiratsiooni aastaegade vaheldumiset, rahvakalendri tähtpäevadest, suursündmustest jms
- Teostab oma tööd korrektselt ja puhtalt
- Koristab oma töökoha ja hoiab korras töövahendid
- Teab ja järgib tööriistade ja masinate kasutamisel kehtivaid ohutusnõudeid
- Viimistleb tööd nõuetekohaselt
- Hoiab loodust, säästab materjale
- Aitab kaasõpilasi jt abivajajaid

V Hindamine/tagasisidestamine

Hindamist traditsioonilise hinnete panemise näol ei toimu. Õppetöö käigus toimub pidev tagasisidestamine, mille peamiseks eesmärgiks on õppuri arengu toetamine loomingulises protsessis, eneserefleksiooni arendamine, talle eduelamuse pakkumine ning motivatsiooni tõstmine. Tagasiside eesmärgiks on ka õppuri suunamine oma eesmärkide püstitamisel ja valikute tegemisel. Valminud töid eksponeeritakse näitustel.

Kevadpoolaastal toimub ühismeisterdamine koos vanematega, kus õppur saab näidata oma oskusi ja tööharjumusi ning vanemad saavad tagasisidet oma lapse arengu kohta.

Õppekava läbinud õpilane saab õppeaasta lõpus tunnistuse.